

Nieuwe natuurbeheerder Piushaven

Het stond in het Brabants Dagblad: de gemeente Tilburg zorgde het afgelopen jaar voor goed natuurbeheer in de Piushaven. Dit kwam uit de mond van John La Haye, haven- en natuurliefhebber die regelmatig met pijn in het hart zag hoe het beheer werd uitgevoerd. Tegelijkertijd klopte een andere natuurbeheerder op de deuren van de Piushaven. Hopelijk doet hij zijn werk ook goed, maar een bever heb je niet in de hand.

Dankzij John en zijn vriendin Caroline kunnen we zo genieten van de Piushaven. Rond 1997 wilde de gemeente de haven dempen. Dankzij hun onstuitbare energie is de haven behouden gebleven en nu is het voor de Tilburger en de natuur dé plek waar je moet zijn. De verbinding tussen de havenkom en het Wilhelminakanaal is een prachtige moerasstrook geworden met Lissen, Egelskoppen, Kalmoes, Zegges, Wilgen en Riet. En daarin broeden vele Meerkoeten, Waterhoentjes en de Fuut. En de havenkom is ook nog het beste vareng gebied in de hele regio. Nee, dit is geen schrijffout, want je kunt hier wandelend en varend meer dan tien soorten varens op de kademuren ontdekken: IJzervaren, Naaldvaren, Zwartsteel, Eikvaren, Tongvaren, en ga zo maar door. Door er aan te denken loopt het water me al uit de mond of klotst het tegen de basaltkades die daardoor lekker vochtig blijven.

Bever (foto Saxifraga M. Zekhuis)

John en Caroline wonen op hun schip nog steeds midden in dit natuurgebied. Ze zagen dat het beheer vaak slecht werd uitgevoerd. Zeldzame varens werden van de muren afgeborsteld, Wilgen werden meer gekapt dan gesnoeid. De gemeente Tilburg zag uiteindelijk in dat het maaien van een gazon en het snoeien van een heg iets anders is dan ecologisch groenbeheer. Van Helvoirt Groenprojecten maakt nu samen met bewoners, gemeente, havengebruikers en natuurliefhebbers een plan welk beheer nodig is. En dat werkt. Iedereen blij en de bloeddruk van John is hierdoor het laatste jaar ook erg snel gedaald. Maar eind mei van dit jaar ging zijn hart weer snel te keer. Nee, geen enkele verkeerde ingreep bij hem voor de scheepsdeur.

Het was een Bever die even rustig langs kwam zwemmen. Nadat de laatste Nederlandse Bever in 1826 was doodgeknuppeld in het Overijsselse Zalk, vond men het in 1988 wel weer tijd om hem weer toe te voegen aan de Nederlandse fauna. Groot dierenliefhebber Prins Bernhard liet een aantal dieren vrij in de Biesbosch. Dat was de start van de verovering van Nederland door de Bever. Tilburg wordt de laatste jaren steeds verder omsingeld vanuit het Noorderbos, het Leypark, Moerenburg en de Oude Ley nabij de Kaaistoep. Er wordt lekker geknaagd en burchten verschijnen. Beken zijn hun ideale beweegroutes: altijd water bij de hand met een beschutte en vaak weelderige begroeiing van Wilgen en kruiden. Een bever knaagt niet voor de houtspaanders. Met de takken van de afgeknaagde bomen bouwen ze een burcht of ze eten lekker van de bladeren, twijgen en de bast.

Het lijf van een Bever kan tot een meter lang zijn, en dan komt er nog de geschubde platte en brede staart achteraan. En samen met zijn zwemvliezen is het een krachtige en beweeglijke zwemmer.

In de winter paren de Bevers en in mei worden meestal de jongen geboren. In die tijd blijft het vrouwtje veel thuis en het mannetje komt wel en vooral tegen de avond naar buiten. Het zijn echte familiedieren, want de kinderen mogen 2 tot 3 jaar bij de ouders blijven wonen en die helpen ook bij de opvoeding van de jongere broers en zussen.

Voordat er een nieuwe lichterij aankomt, zwaaien de ouders de 3ejaars Bevers uit, want die moeten de wijde wereld in op zoek naar een nieuw territorium.

Misschien dat er daardoor ook begin april een dode Bever is gevonden. Die lag aan de Moerenburgkant langs de weg langs het Wilhelminakanaal, ter hoogte van Jeruzalem. Waarschijnlijk aangereden. Door de grote gele knaagtanden is het onmiskenbaar een Bever. Het dier dat later in de Piushaven zwom zou ook nog van een burcht uit Moerenburg of bij Mie Pieters kunnen komen. Ze maken soms een zwemtochtje tot 3 kilometer van huis.

Door de natuurlijke oevers van de Piushaven zal de Bever wel vaker binnenzwemmen. Iedereen wil tegenwoordig aan de Piushaven wonen, dus mogelijk dat de Bever ook naar een geschikte plek voor een burcht op zoek is. Het beheer van de natuur is daar nu prima, maar je weet nooit wat die harige nieuwe natuurbeheerder voor plannen heeft met de oevers, Wilgen en waterplanten. Ik hoop dat John de komende tijd tevreden blijft en dat de Bever daar geen zelfgeknaagd stokje voor gaat steken.

Rob Vereijken
juni 2026